

Ekonomika EÚ

**Ekonomické a hospodárske záležitosti
Európskej únie**

september – október 2023

Obsah

1. Zasadnutie Európskej rady
2. EÚ zvýšila humanitárnu pomoc pre pásma Gazy
3. Zmeny v dlhodobom rozpočte EÚ
4. Regulácia kryptoaktív MiCA
5. Ďalšia fáza v projekte Digitálne euro
6. Verejný dlh EÚ v pomere k HDP
7. NextGenerationEU
8. Inflácia
9. Rýchly prehľad tém

26. a 27.
októbra 2023

Zasadnutie Európskej rady

Kľúčové oblasti zasadnutia

Ukrajina, Blízky východ, viacročný finančný rámec, hospodárstvo, migrácia

Ukrajina

- *Európska rada opätovne dôrazne odsudzuje útočnú vojnu Ruska proti Ukrajine, ktorá predstavuje zjavné porušenie Charty OSN.*
- *Európska rada pri poskytovaní vojenskej podpory a bezpečnostných záväzkov bude plne rešpektovať bezpečnostnú a obrannú politiku určitých členských štátov a budú sa zohľadňovať bezpečnostné a obranné záujmy všetkých členských štátov.*

Blízky východ

- *Európska rada opätovne potvrdzuje vyhlásenie svojich členov z 15. októbra 2023 a znovu čo najdôraznejšie odsudzuje Hamas za brutálne a nerozlišujúce teroristické útoky v Izraeli.*
- *Európska rada pripomína, že je potrebné zabrániť regionálnej eskalácii a v tejto súvislosti spolupracovať s partnermi vrátane Palestínskej samosprávy.*
- *Európska únia je pripravená prispieť k oživeniu politického procesu, ktorý vychádza z riešenia založeného na existencii dvoch štátov, okrem iného aj prostredníctvom iniciatívy Úsilie o deň mieru a víta diplomatické mierové a bezpečnostné iniciatívy a podporuje skoré usporiadanie medzinárodnej mierovej konferencie.*

Zdroj: Generálny sekretariát Rady. Dostupné [tu](#).

EÚ zvýšila humanitárnu pomoc pre pásмо Gazy

Európska komisia pokračuje v humanitárnej pomoci pre ľudí v Gaze. Poskytne ďalších 25 mil. EUR, čím sa zdvojnásobí pomoc na viac ako 100 mil. EUR za rok 2023.

Závery Európskej rady zo dňa 26. októbra zdôrazňujú nevyhnutnosť pokračujúceho, rýchleho a bezpečného prístupu k humanitárnej pomoci, vrátane vytvárania humanitárnych koridorov a dočasných prestávok na zabezpečenie humanitárnych potrieb.

Viac informácií [tu](#).

Zmeny v dlhodobom rozpočte EÚ

Dlhodobý rozpočet EÚ je známy ako viacročný finančný rámec alebo MFF na 7 rokov. Poslanci EP navrhujú zvýšenie v konkrétnych oblastiach:

**O 1 miliardu eur
na podporu riadenia
hraníc a politík
súvisiacich
s migráciou**

**O 5 miliárd eur
na nástroje, ktoré
poskytnú EÚ väčšiu
možnosť reagovať
na nečakané
situácie**

**O 3 miliardy eur
na STEP -
na posilnenie
konkurencieschopnosti
a strategickú
autonómiu EÚ**

**O 1 miliardu eur
na poskytovanie
humanitárnej
pomoci Ukrajinu**

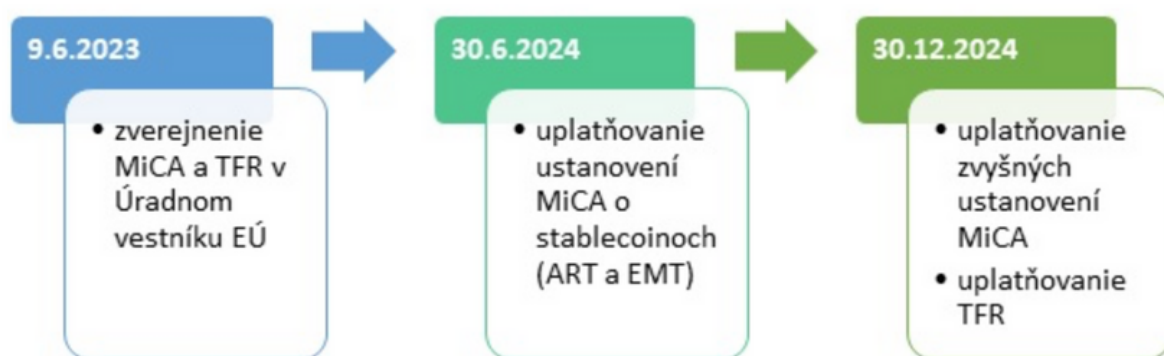
Viac informácií [tu](#).

Regulácia kryptoaktív – MiCA

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2023/1114 o trhoch s kryptoaktívami (angl. Markets in Crypto-Assets Act) prinesie zmeny v oblasti kvality služieb, transparentnosti, obmedzení zneužívania trhu a jednoduchú identifikáciu legitímnych poskytovateľov. Väčšia miera regulácie však prináša aj negatíva vo forme menšieho počtu poskytovateľov a nedostatku niektorých kryptoaktív.

Od MiCA sa nedá očakávať úplná stabilita cien kryptoaktív, úplná eliminácia podvodov alebo garančná schéma na ochranu vlastníkov kryptoaktív.

Súčasná právna úprava SR vyžaduje na poskytovanie služieb s kryptoaktívami viazanú živnosť, od 30. 12. 2024 budú poskytovatelia služieb potrebovať na svoju činnosť povolenie od NBS alebo príslušného zahraničného orgánu dohľadu.

Infografika: NBS, Oblasti dohľadu

Povolenie od NBS bude potrebné získať na nasledovné služby kryptoaktív:

- poskytovanie úschovy a správa kryptoaktív v mene klientov
- prevádzkovanie obchodnej platformy pre kryptoaktíva
- výmena kryptoaktív za finančné prostriedky
- výmena kryptoaktív za iné kryptoaktíva
- vykonávanie príkazov týkajúcich sa kryptoaktív v mene klientov
- umiestňovanie kryptoaktív
- prijímanie a postupovanie príkazov týkajúcich sa kryptoaktív v mene klientov
- poskytovanie poradenstva v oblasti kryptoaktív
- poskytovanie riadenia portfólia kryptoaktív
- poskytovanie služieb prevodu kryptoaktív v mene klientov

Zdroj NBS.

Viac informácií týkajúcich sa legislatívy kryptoaktív [tu](#).

Ďalšia fáza v projekte Digitálne euro

Rada guvernérov schválila **18. októbra 2023** ďalšiu fázu projektu digitálneho eura. Po dvoch rokoch výskumnej fázy sa prechádza do prípravnej fázy projektu, ktorá sa bude zameriavať na vydanie digitálneho eura.

Digitálne euro by predstavovalo akýsi ekvivalent hotovosti, ktorú by vydávala centrálna banka a bola by dostupná vo všetkých krajinách eurozóny.

Prípravná fáza sa začala **1. novembra 2023** a má trvať dva roky. Bude zahŕňať testy a experimenty s cieľom vyvinúť digitálne euro, ktoré spĺňa požiadavky Eurosystemu.

Prioritou digitálneho eura je zabezpečenie osobných údajov, transparentnosť a úzka spolupráca medzi zainteresovanými stranami. Eurosystem by nemal dostať prístup k osobným údajom používateľov.

Prostredníctvom bankomatov by malo byť možné vymeniť si hotovosť za digitálne euro a naopak.

Používanie digitálneho eura by bolo **bezplatné** a navyše model odmeňovania medzi sprostredkovateľmi a obchodníkmi by zabezpečil motiváciu jeho využívania.

Viac informácií [tu](#) a [tu](#).

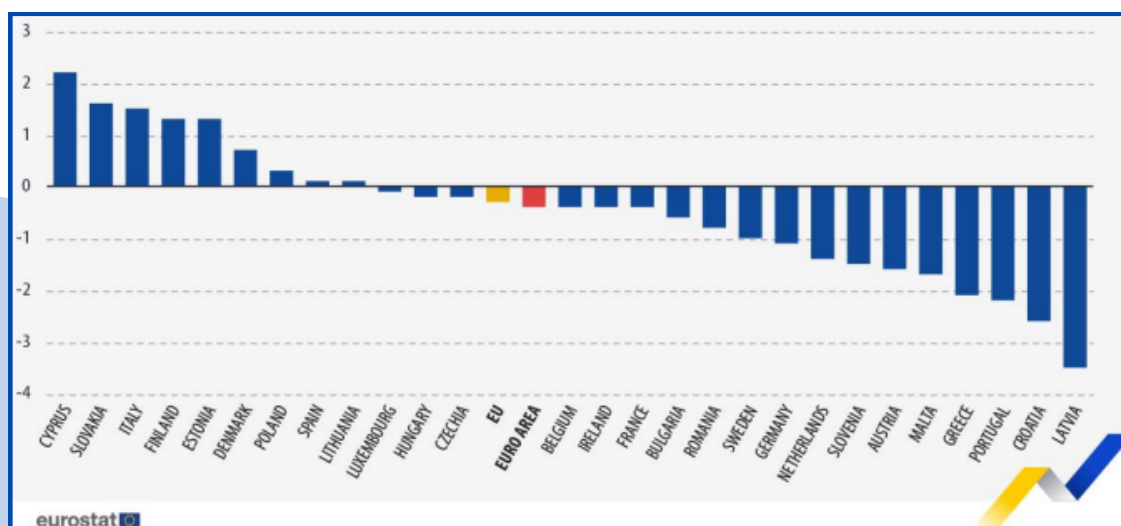

Verejný dlh EÚ v pomere k HDP 2. kvartál 2023 – štatistika Eurostat

- Verejný dlh eurozóny v pomere k HDP klesol v 2. kvartáli na 90,3 % z úrovne 90,7 % v závere 1. kvartálu.
- V rámci celej EÚ sa dlh znížil na úroveň 83,1 %.
- Najvyšší dlh v pomere k HDP mali Grécko, Taliansko, Francúzsko a Španielsko.
- Najnižší Estónsko, Bulharsko, Luxembursko a Dánsko.
- V porovnaní s prvým kvartálom zvýšenie zaznamenalo 9 členských štátov; Slovensko + 1,6 p. b.

Porovnanie 2. a 1. kvartálu 2023 (v %)

Vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v rámci nástroja NextGenerationEU výrazne pokročilo

EK vyzdvihla príklady relevantných opatrení so splnenými míľnikmi a cieľmi zo Slovenska.

Slovensko zaviedlo novú, zrýchlenú vízovú schému zameranú na vysokokvalifikovaných štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí hľadajú zamestnanie, a to tak, že im umožní okamžite začať pracovať na základe národných víz.

Slovensko má schválenú legislatívu na zlepšenie odpadového hospodárstva pri výstavbe a v demolačnom sektore.

Slovensko schválilo *Národnú koncepciu informatizácie verejnej správy*, ktorou sa stanovuje rámec pre digitálne reformy v súlade s RRP; najmä v kontexte reformy kybernetickej bezpečnosti.

Transformácia Slovenskej akadémie vied na verejnú výskumnú organizáciu umožní viaczdrojové financovanie a posilnenú spoluprácu so súkromným sektorom pri realizácii spoločných projektov.

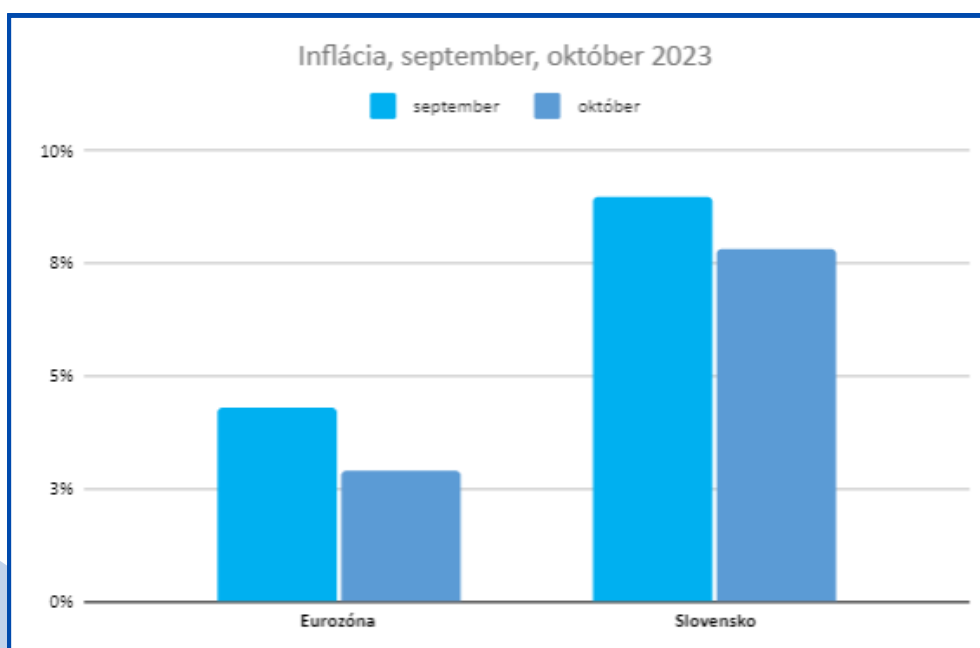
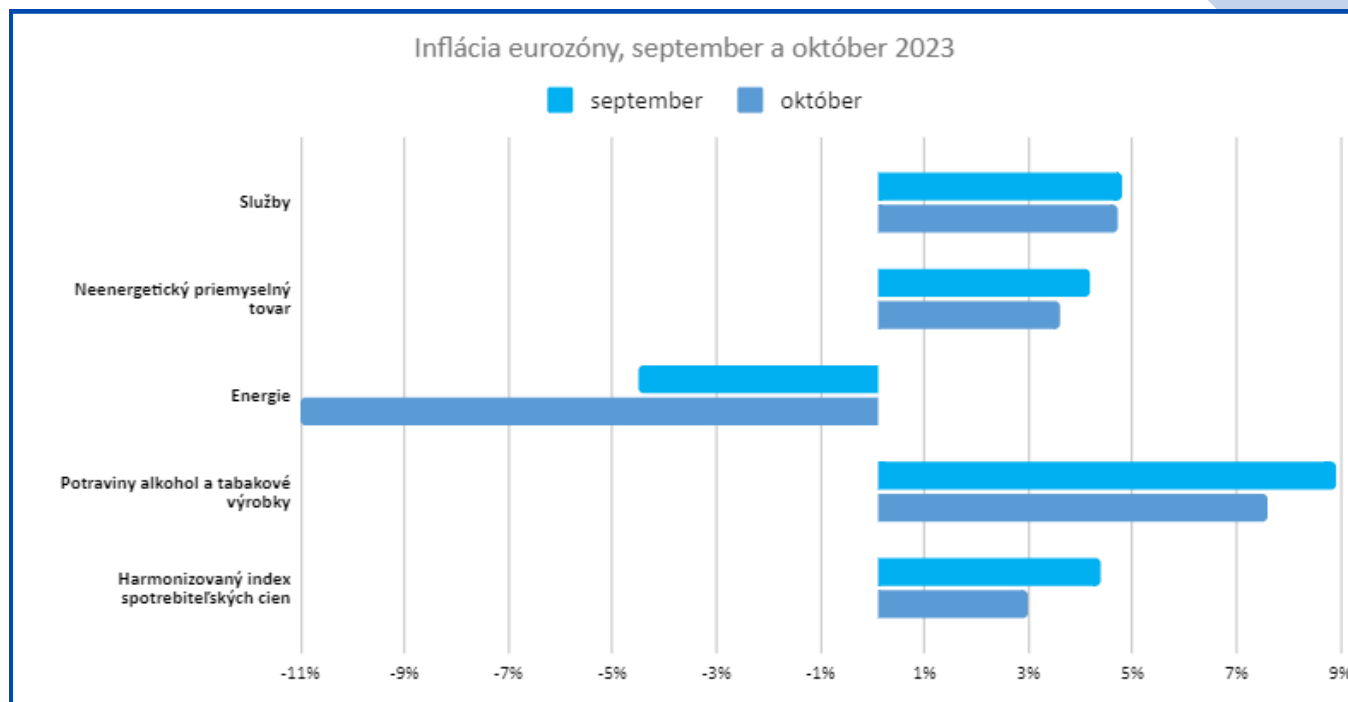
Viacere členské štáty (napr. Rakúsko, Chorvátsko, Španielsko) dokončili alebo iniciovali dôležité reformy a/alebo investície pri začleňovaní znevýhodnených skupín.

Slovenská kapitola REPowerEU pozostáva zo šiestich nových reforiem, šiestich nových investícií a dvoch investícií v odhadovaných nákladoch 402,7 milióna EUR.

Viac informácií [tu](#).

Inflácia eurozóny za september a október 2023

Podnikanie v Európe

BEFIT – Business in Europe: Framework for Income Taxation, bude znamenať, že:

- Spoločnosti, ktoré sú členmi tej istej skupiny, vypočítajú základ dane podľa spoločného súboru pravidiel.
- Základy dane všetkých členov skupiny sa zlúčia do jedného základu dane.
- Každý člen skupiny BEFIT bude mať percento z agregovaného základu dane vypočítané na základe priemeru zdaniteľných výsledkov za predchádzajúce tri fiškálne roky.

Súčasťou balíka je aj návrh zameraný na harmonizáciu pravidiel transferového oceňovania v rámci EÚ a zabezpečenie spoločného prístupu k transferovému oceňovaniu. Návrh má zvýšiť daňovú istotu a zmierniť riziko súdnych sporov a dvojitého zdanenia.

Po prijatí Radou by návrhy mali nadobudnúť účinnosť 1. júla 2028 (pre BEFIT) a od 1. januára 2026 (pre návrh transferového oceňovania).

Viac informácií [tu](#) a [tu](#).

Komisia zakazuje navrhovanú akvizíciu eTraveli spoločnosťou Booking

Didier Reynders, komisár pre spravodlivosť:

Akvizícia eTraveli spoločnosťou Booking by posilnila dominantné postavenie Bookingu na trhu online cestovných kancelárií a pravdepodobne by viedla k vyšším nákladom pre hotely, možno aj spotrebiteľov. Naše rozhodnutie zablokovať zlúčenie znamená, že európske hotely a cestujúci nebudú ďalej obmedzovaní v možnostiach ponúkania svojich služieb a rezervovania výletov. To tiež znamená, že v tejto dôležitej časti cestovného ruchu zostane zachovaná snaha o konkurencieschopné ceny a inovácie.

Viac informácií [tu](#) a [tu](#).

**Prieskum bankových úverov
v eurozóne**

Podľa prieskumu bankových pôžičiek v eurozóne (BLS) z októbra 2023 sa v treťom štvrťroku 2023 úverové štandardy – t. j. interné usmernenia alebo kritériá schvaľovania úverov ďalej sprísnili.

Tempo čistého sprísňovania úverov na bývanie sa v porovnaní s druhým štvrťrokom dokonca zrýchlilo, zatiaľ čo v prípade spotrebiteľských úverov a iných úverov sa čiastočne zmiernilo.

Viac informácií [tu](#).

Najväčšia slovenská banka zmenila od 21. októbra 2023 výšku úrokových sadzieb úverov na bývanie pri všetkých fixáciách. Najvyužívanejšia päťročná fixácia zdražela zo 4,49 na 5,19 percenta. Desaťročná stúpila až na 5,39 percenta.

Viac informácií [tu](#).

**Európsky parlament prijal
nové pravidlá ochrany
spotrebiteľov pred
prílišným zadlžením**

Cieľom je zabezpečiť hladké fungovanie úverových trhov a zároveň vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa pri úverových zmluvách do 100 000 eur.

Štáty budú od veriteľa vyžadovať, aby pred uzavretím zmluvy o úvere dôkladne posúdil úverovú bonitu spotrebiteľa v záujme spotrebiteľa a zabránil nezodpovedným praktikám pri poskytovaní úverov a nadmernému zadlžovaniu.

Nebankoví veritelia a sprostredkovatelia úverov (okrem mikropodnikov a MSP) budú podliehať prijímaciemu procesu a registrácii a dohľadu zo strany nezávislých vnútroštátnych orgánov.

Spotrebiteľ bude mať právo odstúpiť od úverovej zmluvy bez akéhokoľvek dôvodu do 14 dní.

Viac informácií [tu](#).

Text: Mgr. Dominika Pazderová, Parlamentný inštitút

Grafická úprava: Kristína Hučková, Mgr. Dominika Pazderová

Schválila: PhDr. Natália Petranská Rolková, PhD., riaditeľka PI

Obrazový a fotografický materiál:

obr. 1: istockphoto

obr. 2: planobnovy.sk

Materiál neprešiel jazykovou úpravou

© Parlamentný inštitút
november 2023